

Jõulud ajaloo keeristes

EESTI VABAÕHUMUUSEUM

Eesti Vabaõhumuuseumi vanad rehetared ja muud eluhooned ärkavad detsembrikuus mõneks päevaks talveunest, on täis elu ning lugusid meie esivanemate aegadest.

Tänavune jõuluküla heidab valgust eri aegadele eestlaste ajaloos, mis on kaasa toonud muutusi inimeste igapäevaelus.

Nii ennevanasti kui nüüdki on eestlastel kombeks pühade aegu perega kokku koguneda, einestada, rääkida juttu ning laulda jõululaule. Jõulukombed on aja jooksul muutunud, kuid on muidki asju, mis perede jõuluaega mõjutanud – aastad pole ju vennad. Ka rahututel või pöördelistel aegadel on jõulupüha vaikne ja pühalik meeleolu perekonnad kokku kutsunud.

Kombed on aja jooksul muutunud, kuid ka rahututel või pöördelistel aegadel on jõulupühad perekonnad kokku kutsunud. Vabaõhumuuseum kutsub eripalgelisi jõululugusid avastama.

Millised tunded valitsesid jõuluajal XIX sajandi lõpu taluperet, kel terendas viimaks käeulatuse võimalus talu mõisniku käest välja osta? Talukohtade päriseksostmise järel muutus ka talurahvas oma maja suhtes hoolitsevamaks, tekkis peremehetunne ja vajadus enda omandus silmale kaunimaks teha.

Mitte kõigil ei õnnestunud oma maa omanikuks saada. Paljud pered olid sunnitud õnne otsima Eestist kaugel, kus loodus, keel ja kombedki hoopis teistsugused. Sugulaste kirjade taustal, mis saabunud võõrsilt, kulges aga maarahva jõuluaeg samade sajandivanuste kommete järgi kirikus käies, uhkelt süües ning õlgedes pikutades ja mängides.

1905. a detsember seevastu möödus paljudele eesti peredele väga rahutult. Tallinnast alguse saanud mässulaine ja mõisate põletamine haaras kaasa talurahvagi, kuid sakstele koha kätte näitamise järel oli oodata ka karistussalkade verist külaskäiku.

See ärev tunne oli hoopis erinev õdusast tulevikku vaatavast perekesksest jõulupühast, mis meenub eestiaegseid jõuluasju vaadates: vanad lõbusad postkaardid, õrnad imelised jõuluehted, mänguasjad, lõhnad ja maitsed justkui otse vanavanaema köögist. Siis oli talumees peremees nii omal maal kui oma riigis.

1990ndate alguse Eestis oli jõuluaeg segu vanast ja uuest: hea meel oli jälle avalikult jõulupühi tähistada, kuid samal ajal hakkasid jõulud muutuma kommertslikumaks ja lärmakamaks.

Eesti Vabaõhumuuseum kutsub külla neid eripalgelisi jõululugusid avastama 14.–16. detsembrini. Avatud on ka väike jõululaat, kabelis saab kuulata koorikontserte. Möödunud aegade keerdkäikudele vaatamata ootame ju ikka valgeid rahulikke jõule.

VIVIAN SIIRMAN

Eesti Vabaõhumuuseumi üritusjuht

EVM
ROCCA AL MARE
EESTI VABAÕHUMUUSEUM

★ 55 ★

Ajal on lugu

JÕULUKÜLA
14.–16. detsembril Eesti Vabaõhumuuseumis

★ Jõulud ajaloo keeristes: jõululood kaugematest ja lähematest aegadest, jõululaat, kontserdid.

★ Vabaõhumuuseumisse toovad tasuta bussid Viru väljakult.

Lisainfo: www.evm.ee